

## DAFTAR PUSTAKA

**Arsip**

- Staatsblad van Nederlandsch-Indie*, no. 105. Tahun 1879.
- Staatsblad van Nederlandsch-Indie*, no. 149. Tahun 1906.
- Staatsblad van Nederlandsch-Indie*, no. 277. Tahun 1878.
- Staatsblad van Nederlandsch-Indie*, no. 336. Tahun 1927.
- Staatsblad van Nederlandsch-Indie*, no. 348. Tahun 1898.
- Staatsblad van Nederlandsch-Indie*, no. 373. Tahun 1931.
- Staatsblad van Nederlandsch-Indie*, no. 44. Tahun 1899.
- Staatsblad van Nederlandsch-Indie*, no. 52. Tahun 1849.
- Staatsblad van Nederlandsch-Indie*, no. 591. Tahun 1924.
- Staatsblad van Nederlandsch-Indie*, no. 671. Tahun 1936.
- Staatsgemeente Soerabaja Verordening deel I 1941, Verordening op het Slachten en Keuren van- en den Handel in Vleesch in de Gemeente Soerabaja*, 1 Juli 1941.
- Statistische Berichten der Gemeente Soerabaja 3e jaargang 1929 no. 4*, (Soerabaja: Bureau van Statistiek, 1930)
- Verslag der Gemeente Soerabaja over 1913
- Verslag der Gemeente Soerabaja over 1917 met beknopte verslagen over 1915 en 1916* (Soerabaja: E. Fuhri & Co., 1918).
- Verslag der Gemeente Soerabaja over 1917 met beknopte verslagen over 1915 en 1916. (Soerabaja: E. Fuhri & Co., 1918).
- Verslag der Gemeente Soerabaja over 1918 (Soerabaja: J.M.C.H.S Nijland, 1920)
- Verslag der Gemeente Soerabaja over 1919* (Soerabaja: Typ, J. M. Chs. Nijland, 1921).
- Verslag der Gemeente Soerabaja over 1920, (Soerabaja: E Fuhri & Co., 1922),
- Verslag der Gemeente Soerabaja over het Jaar 1927, (Soerabaja: Drukkerij E. Fuhri & Co., 1928),
- Verslag van den Toestand der Gemeente Soerabaja Gedurende het jaar 1928, (Soerabaja: Drukkerij "De Toekomst", 1929),
- Verslag van den Toestand der Gemeente Soerabaja Gedurende het Jaar 1929* (Weltevreden, Soerabaja, Batavia, Malang, Leiden: N.V Koninklijke Boekhandel en Drukkerijen G. Kolff & Co., 1930),
- Verslag van de Toestand der Gemeente Soerabaja over 1930
- Verslag van den Toestand der Gemeente Soerabaja over 1933 Deel 1 Algemeen Verslag* (Soerabaja: Koninklijke Boekhandel en Drukkerijen G. Kolff & Co., 1934)

Verslag van den Toestand der Stadsgemeente Soerabaja over 1938 deel 1  
Algemeen Verslag 1939

**Surat Kabar**

*Algemeen Handelsblad*, 29 Oktober 1913.

\_\_\_\_\_, 11 Februari 1914.

*Bataviaasch Nieuwsblad*, 8 April 1913.

\_\_\_\_\_, 16 Maret 1916.

\_\_\_\_\_, 13 Oktober 1917.

\_\_\_\_\_, 13 September 1918.

\_\_\_\_\_, 17 juni 1920.

\_\_\_\_\_, 18 Februari 1921.

\_\_\_\_\_, 30 November 1925.

\_\_\_\_\_, 21 Maret 1928.

\_\_\_\_\_, 1 Februari 1930.

*De Indische Courant*, 19 Juni 1924.

\_\_\_\_\_, 22 Februari 1926.

\_\_\_\_\_, 15 Mei 1926.

\_\_\_\_\_, 5 Maret 1927.

\_\_\_\_\_, 8 Maret 1927.

\_\_\_\_\_, 16 Mei 1928.

\_\_\_\_\_, 12 Juli 1928.

\_\_\_\_\_, 8 Juni 1929.

\_\_\_\_\_, 19 September 1929.

\_\_\_\_\_, 23 Oktober 1929.

\_\_\_\_\_, 11 Desember 1930.

\_\_\_\_\_, 30 Desember 1933.

\_\_\_\_\_, 19 Desember 1934.

\_\_\_\_\_, 18 Januari 1935.

\_\_\_\_\_, 16 Juni 1938.

\_\_\_\_\_, 21 Januari 1939.

*De Indische mercur; orgaan gewijd aan den uitvoerhandel*, 6 Juli 1927.

*De Locomotief*, 21 Januari 1901.

*De Sumatra post*, 4 Januari 1913.

\_\_\_\_\_, 22 Januari 1913.

\_\_\_\_\_, 25 Maret 1913.

\_\_\_\_\_, 6 Desember 1913.

\_\_\_\_\_, 6 Januari 1914.

\_\_\_\_\_, 18 Februari 1915.

\_\_\_\_\_, 17 Mei 1927.

\_\_\_\_\_, 28 Juni 1927.

\_\_\_\_\_, 31 September 1930.

*De Telegraaf*, 23 April 1931.

*De Tijd: Godsdienstigstaatkundig dagblad*, 3 Juli 1929.

*De Vrije Pers*, 3 November 1948.

*Delftsche Courant*, 22 Februari 1901.

*Het Nieuws van den dag voor Nederlandsch-Indie*, 21 September 1905.

\_\_\_\_\_, 11 Mei 1911.

\_\_\_\_\_, 14 September 1911.

\_\_\_\_\_, 30 Desember 1912.

\_\_\_\_\_, 29 Desember 1913.

\_\_\_\_\_, 17 Maret 1916.

\_\_\_\_\_, 22 Juni 1916.

\_\_\_\_\_, 24 Desember 1934.

\_\_\_\_\_, 19 September 1936.

*Jawa Pos*, 14 April 2018.

*Nieuwe courant*, 18 Juni 1946.

\_\_\_\_\_, 28 Mei 1948.

*Pewartas Soerabaja*, 14 Januari 1928.

\_\_\_\_\_, 17 Juli 1937.

*Provinciale Geldersche en Nijmeegs Courant*, 20 Februari 1913.

*Soeloeh Ra'jat Indonesia*, 1 Juli 1931.

*Soerabaiasch Handelsblad*, 2 Desember 1882.

\_\_\_\_\_, 26 September 1899.

\_\_\_\_\_, 27 Agustus 1908.

\_\_\_\_\_, 10 September 1908.

\_\_\_\_\_, 2 Mei 1929.

\_\_\_\_\_, 27 Mei 1929.

\_\_\_\_\_, 31 Mei 1929.

\_\_\_\_\_, 18 September 1929.

\_\_\_\_\_, 20 Juli 1931.

\_\_\_\_\_, 17 September 1931.

\_\_\_\_\_, 30 Juni 1932.

\_\_\_\_\_, 12 Februari 1935.

\_\_\_\_\_, 22 Juni 1937.

\_\_\_\_\_, 6 Juli 1937.

\_\_\_\_\_, 3 Maret 1938.

\_\_\_\_\_, 11 Mei 1939.

\_\_\_\_\_, 3 Februari 1940.

\_\_\_\_\_, 6 April 1940.

\_\_\_\_\_, 19 Agustus 1940.

\_\_\_\_\_, 19 April 1941.

\_\_\_\_\_, 10 Desember 1941.

*Swara Publiek*, 28 Januari 1929.

\_\_\_\_\_, 21 Maret 1929.

\_\_\_\_\_, 22 Maret 1929.

\_\_\_\_\_, 25 Maret 1929.

### **Buku**

Abdullah, Taufik (Editor). 2010. *Sejarah Lokal di Indonesia; Kumpulan Tulisan*.  
(Yogyakarta: Gadjah Mada University Press).

- Agus Wijayati, Putri. 2008. *Eksistensi Pasar-pasar Tradisional di Surabaya era Kolonial*. (Surabaya: Unesa University Press).
- Algemeen Nederlandsch Verbond. 1921. *Nederlandsche Woorden en Uitdrukkingen ter Vervanging van -ismen, Voorgesteld en Aanbevolen door het Algemeen Nederlandsch Verbond*, ('s-Gravenhage: Genze Dordrecht).
- Basundoro, Basundoro. 2009. *Dua Kota Tiga Zaman: Surabaya dan Malang sejak Kolonial sampai Kemerdekaan*. (Yogyakarta: Ombak).
- \_\_\_\_\_. 2012. *Sejarah Pemerintahan Kota Surabaya*. (Yogyakarta: Elmatara).
- Berg, J.Z. van den (Editor)., 1864. *Boekoe Parintah Njang Bergoena Kapada Segala Orang njang Ada di Bawah Parintahnya Kompeni Oelanda*. (Surabaya: Gimberg & Co.,).
- Boomgaard, Peter. 2007. *From Riches to Rags? Rice Production and Trade in Asia, Particularity Indonesia, 1500-1950*. (New York: Palgrave Macmillan).
- Carey, Peter. 2012. *Kuasa Ramalan: Pangeran Diponegoro dan Akhir Tatanan Lama di Jawa, 1785-1855 Jilid 1*. (Jakarta: Kepustakaan Populer Gramedia).
- Claver, Alexander. 2014. *Dutch Commerce and Chinese Merchants in Java: Colonial Relationship in Trade and Finance, 1800-1942*. (Leiden dan Boston: Brill).
- Daliman, A. 2012. *Metode Penelitian Sejarah*. (Yogyakarta: Ombak).
- den Berg, Van. 2010. *Orang Arab di Nusantara*. (Jakarta: Komunitas Bambu).
- Dick, Howard dan John Butcher (Editor). 1993. *The Rise and Fall of Revenue Farming: Studies in Economies of East Asia and Southeas Asia*. (London: The Macmillan Press Ltd.).
- Dick, Howard, Vincent J.H. Houben, J.T. Lindblad dan Thee Kian Wee, 2002. *The Emergence of a Nation Economic: An Economic History of Indonesia 1800-2000*. (Honolulu: Allen &Unwin and University of Hawaii).
- \_\_\_\_\_. 2002. *Surabaya City of Work: A Socioeconomics History 1900-2000*. (Ohio: Ohio University Press).

- Faber, G. H. Von. 1931. *Oud Soerabaia: De Geschiedenis van Indie's Eerste Koopstad van de Oudste Tijden tot de Instelling van den Gemeenteraad*. (Soerabaia: Gemeente Soerabaia).
- \_\_\_\_\_. 1936. *Niuew Soerabaia: De geschiedenis van Indie's voornaamste koopstad in de eerste kwarteeuw sedert hare instelling 1906-1931*. (Surabaya: Boekhandel en Drukkerij).
- Flu, P. C. 1921. *Leerboek der Parasitaire Ziekten en der Hygiene Deel III*. (Batavia, Javasche Boekhandel & Drukkerij Weltevreden).
- Frederick, William Hayward. 1989. *Pandangan dan Gejolak, Masyarakat Kota dan Lahirnya Revolusi Indonesia: Surabaya 1926-1936*. (Jakarta: PT Gramedia).
- Frederick, William Hayward. 1978. *Indonesia Urban Society in Transition: Surabaya, 1926-1946*. (Ann Arbor: University Microfilms International, 1978).
- Furnivall, John Sydenham. 2010. *Netherlands India: A Study of Plural Economy*. (New York: Cambridge University Press).
- Gramsci, Antonio. 1992. *Prison Notebooks Volume*. (New York: Columbia University Press, 1992).
- Hoen, H. 'T. 1919. *Veerassen en veeteelt in Nederlandsch-Indië*. (Weltevreden: Kolff.,).
- Ingleson, John. 2015. *Buruh, Serikat, dan Politik: Indonesia pada 1920an-1930an*. (Jakarta: Marjin Kiri).
- Jones, Tod. 2015. *Kebudayaan dan Kekuasaan di Indonesia: kebijakan Budaya selama Abad ke-20 hingga Era Reformasi*. (Jakarta: Yayasan Pustaka Obor Indonesia).
- Kartodirjo, Sartono. 1992. *Pendekatan Ilmu Sosial Dalam Metodologi Sejarah*. (Jakarta: PT Gramedia Pustaka Utama).
- Kerchman, F.W.M. 1930. *25 Jaren Decentralisatie in Nederlandsch-Indie 1905-1930*. (Weltevreden: G. Kolff & Co.,).
- Kuntowijoyo. 1995. *Pengantar Ilmu Sejarah*. (Yogyakarta: Yayasan Bentang Budaya).
- \_\_\_\_\_. 2002. *Perubahan Sosial dalam Masyarakat Agraris: Madura 1850-1940*. (Yogyakarta: Mata Bangsa).

- \_\_\_\_\_. 2003. *Metodologi Sejarah*. (Yogyakarta: Tiara Wacana).
- \_\_\_\_\_. 2008. *Penjelasan Sejarah*. (Yogyakarta: Tiara Wacana).
- Lindblad, Jan Thomas (Editor). 2000. *Sejarah Ekonomi Modern Indonesia: Berbagai Tantangan Baru*,(Jakarta: Pustaka LP3ES).
- Margana, Sri dan Nursam. 2010. *Kota-Kota di Jawa: Identitas, Gaya Hidup dan Permasalahan Sosial*. (Yogyakarta: Penerbit Ombak).
- Nasution. 2006. *Ekonomi Surabaya Pada Masa Kolonial 1830-1930*. (Surabaya: Penerbit Intelektual).
- Niwandhono, Pradipto. 2012. *Yang Ter(di)lupakan: Kaum Indo dan Benih Nasionalisme Indonesia*. (Yogyakarta: Djaman baroe).
- Poelinggomang, Edward L. 2016. *Makassar Abad XIX, Studi Tentang Kebijakan Perdagangan Maritim*. (Jakarta: Kepustakaan Populer Gramedia).
- Rahman, Fadly. 2011. *Rijstaffel: Budaya Kuliner di Indonesia Masa Kolonial 1870-1942*. (Jakarta: Gramedia Pustaka Utama).
- \_\_\_\_\_. 2016. *Jejak Rasa Nusantara: Sejarah Makanan Indonesia*. (Jakarta: PT Gramedia Pustaka Utama).
- Vlekke, Bernard H.M. 2008. *Nusantara: Sejarah Indonesia*. (Jakarta: Kepustakaan Populer Gramedia).
- Wertheim, William Frederik. 1999. *Masyarakat Indonesia dalam Transisi: Studi Perubahan Sosial*. (Yogyakarta: Tiara Wacana).
- Wignjosoebroto, Soetandyo. 2004. *Desentralisasi dalam Tata Pemerintahan Kolonial Hindia Belanda*. (Malang: Bayumedia).

### **Skripsi, Tesis, dan Disertasi**

- Ardimasqi, Basith. 2017. *Perencanaan Perluasan Wilayah Kota Surabaya 1952-1965*. (Skripsi, Surabaya: Universitas Airlangga).
- Bawergen, Martine. 2005. *Gouden Hoorns; De Geschiedenis van de veehouderij op Java 1850-2000*. (Disertasi, Wageningen: Wageningen Universiteit).
- P. den Hartog, Adel. 1986. *Diffusion of Milk as a New Food to Tropical Regions: The Example of Indonesia, 1880-1942*. (Disertasi, Wageningen: Universiteit te Wageningen).

- Palmos, Francis. 2011. *Surabaya 1945: Sacred Territory, Revolutionary Surabaya as the Birthplace of Indonesian Independence*. (Disertasi, Perth: University of Western Australia).
- Raditya, Tommy. 2012. *Gemeenteraad Surabaya: Dari Terbentuknya Hingga Perubahannya 1906-1929*. (Skripsi, Surabaya: Universitas Airlangga).

### Jurnal

- Basundoro, Purnawan. "Penduduk dan Hubungan Antar Etnis di Kota Surabaya pada Masa Kolonial". *Paramita Vol. 22, No. 1 - Januari 2012*.
- \_\_\_\_\_. "Politik Rakyat Kampung di Kota Surabaya Awal Abad ke-20". *SASDAYA, Gadjah Mada Journal of Humanities, Vol. 1, No. 1, November 2016*.
- de Jonge, Huub. "Discord and Solidarity among the Arabs in the Netherlands East Indies 1900-1942", *Indonesia No. 55 The East Indies and the Dutch, April 1993*.
- Fasseur, Cees. "Ethical Policy and Economic Development: Some Experience of the Colonial Past", *Jurnal Lembaran Sejarah, Vol 3, No. 1, 2000*.
- Frederick, William Hayward. "Hidden Changes in Late Colonial Urban Society in Indonesia". *Journal of Southeast Asian Studies, vol. 14, No. 2, 2 September 1983*.
- J. Broadway, Michael. "The British Slaughtering Industry: A Dying Bussiness?". *Geographical Association, Geography, Volume 87, 2002*.
- Mobini-Kesheh, Natalie. "The Arab Periodicals of the Netherlands East Indies 1914-1942". *Bijdragen tot de Taal-, Land-en Volkenkunde Vol. 152, Issue 2, 1 Januari 1996*.
- Purwanto, Bambang. "Antrara Sentralisasi dan Desentralisasi: Ekonomi dan Otonomi Daerah dalam Realitas Sejarah". *Jurnal Lembaran Sejarah, Vol. 7, No. 1, 2004*.
- Setiyawan, Idam. "Policy of Kampong Improvement and Public Housing: Surabaya Colonial Period (1900-1940)". *Jurnal Lembaran Sejarah, Vol. 13, No. 2, 2017*.



Vorderman, A.G. "Beschrijvende Catalogus van Chineesche en Inlandsche Voedingsmiddelen van Batavia". *BKI, S'Gravenage: Martinus Nijhoff, vol. 32 issue 1, 1 Januari 1884.*

Berg, L.W.C. van den. "Het Inlandsche Gemeentewezen op Java en Madoera", *Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde van Nederlandsch-Indië, vol. 52 issue 2, 1 Januari 1901.*